דלא מקנח לכו בחספא ולא קטיל לכו כינא אמנייכו ולא שליף לכו ירקא ואכיל לכו מכישא דאסיר גינאה: אמר ליה רב הונא לרבה בריה מאי טעמא לא שכיחת קמיה דרב חסדא דמחדדן שמעתיה? אמר ליה מאי איזיל לגביה דכי אזילנא לגביה מותיב לי במילי דעלמא - א"ל מאן דעייל לבית הכסא לא ליתיב בהדיא ולא *ליטרח טפי דהאי כרכשתא אתלת שיני יתיב דילמא משתמטא שיני דכרכשתא ואתי לידי סכנה, א"ל הוא עסיק בחיי דברייתא ואת אמרת במילי דעלמא, כ"ש זיל לגביה. היו לפניו צרור וחרס רב הונא אמר מקנח בצרור ואין מקנח בחרס ורב חסדא אמר מקנח בחרס ואין מקנח בצרור מיתיבי היו לפניו צרור וחרס מקנח בחרס ואין מקנח בצרור תיובתא דרב הונא? *תרגמא רפרם בר פפא קמיה דרב חסדא אליבא דרב הונא באוגני כלים: היו לפניו צרור ועשבים רב חסדא ורב המנונא חד אמר מקנח בצרור ואין מקנח בעשבים וחד אמר מקנח בעשבים ואין מקנח בצרור מיתיבי * [ג] המקנח בדבר שהאור שולטת בו שיניו התחתונות נשרות? לא קשיא הא בלחין הא ביבשין *ואינו נפנה רב חסדא ורבינא חד אמר רוח רעה וחד אמר רוח זוהמא שולטת בו תניא כמאן דאמר רוח זוהמא שולטת בו *דתניא הנצרך לנקביו ואוכל דומה לתנור שהסיקוהו על גב אפרו וזו היא תחלת רוח זוהמא הנצרך ליפנות ואינו יכול ליפנות אמר רב חסדא יעמוד וישב יעמוד וישב רב חנן מנהרדעא אמר יסתלק לצדדין רב המנונא אמר ימשמש בצרור באותו מקום ורבנן אמרי יסיח דעתו, אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי כל שכן דכי מסח דעתיה לא מפני? אמר ליה יסיח דעתו מדברים אחרים, אמר רב ירמיה מדיפתי לדידי חזי לי ההוא טייעא דקם ויתיב וקם ויתיב עד דשפך כקדרה *ת"ר הנכנס לסעודת קבע יהלך י' פעמים של ארבע ארבע אמות ואמרי לה ד' פעמים של עשר עשר אמות ונפנה ונכנס וישב במקומו: **מתני'** **חרס כדי ליתן בין פצים לחברו דברי רבי יהודה רבי מאיר אומר כדי לחתות בו את האור רבי יוסי אומר כדי לקבל בו רביעית, אמר רבי מאיר אף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר °לא ימצא במכיתתו חרש לחתות אש מיקוד אמר ליה רבי יוסי *משם ראיה °ולחשוף מים מגבא(א): **גמ'** (איבעיא להו שיעורא דרבי מאיר נפיש או שיעורא דרבי יוסי נפיש) מסתברא שיעורא דרבי יוסי נפיש ומקרא שיעורא דרבי מאיר נפיש, דאי סלקא דעתך שיעורא דרבי יוסי נפיש - לייט לה במנא זוטרא והדר לייט לה במנא רבה? אמר אביי [מתני' נמי] לחתות אש מיקידה גדולה: רבי יוסי אומר משם ראיה: שפיר קאמר ליה רבי יוסי לרבי מאיר? ורבי מאיר לא מיבעיא קאמר: לא מיבעיא מידי דחשיב לאינשי דלא לישתכח ליה אלא אפילו מידי דלא חשיב לאינשי לא לישתכח ליה:

הדרן עלך המוציא יין

אמר רבי עקיבא *מניין(**) לעבודה זרה שמטמאה במשא *כנדה שנאמר °תזרם כמו דוה צא תאמר לו: מה נדה מטמאה במשא אף עבודה זרה מטמאה במשא: **גמ'** תנן התם *מי שהיה (ד) ביתו סמוך לעבודה זרה ונפל אסור לבנותו, כיצד יעשה? כונס לתוך שלו ד' אמות ובונה

היה

דלא מקנחינן בחספא. שאוכל לעשות לכם כשפים: **ולא קטיל לכו כינא אמנייכו.** ואין אתם הורגין כינה בבגדיכם: **ולא אכיל לכו ירקא מכישא דאסר גינאה.** אין אתם אוכלין שום וכרישא ובצל מאגודה שאוגדין הגננים ואוכלים אלא אתם מתירין האגודה תחלה ש"מ כל האי קשה לכשפים: **מותיב לי במילי דעלמא.** מושיבני לפניו בדברי חכם שאינו תורה: **לא ליתיב בהדיא.** במהרה ובחוזק לפי שנפתח הנקב בחוזקה וניתקן שיני הכרכשא ויוצאת: **ולא ליטרח טפי.** פליימבר"א בלע"ז: **מקנח בצרור.** בשבת אע"פ דלאו בר טלטול הוא בעלמא: **ואינו מקנח בחרס.** משום סכנה: **מקנח בחרס.** שיש תורת כלי עליה: **באוגני כלים.** שהם חלקים ואין מקרעין את הבשר: **ואינו מקנח בעשבים.** שהעשבים לחים וחותכין את הבשר ורבותינו מפרשים משום תלישה ואיני יודע מהו דאי בעשבים מחוברין מי איכא מאן דשרי, וכמדומה אני דמוקמי לה במחוברין ומקנח בהן בחיבורן: **ואינו מקנח בצרור.** דלאו בר טלטול הוא הלכך מקנח בעשבים כשהן במחובר ולא יזיזם ומשום שימוש במחובר לא מיתסר כדאמרי' בעירובין בפרק ג' (דף לד:) דלא אסרו אלא באילן ובקנים (ג) עוזרדין לפי שהן קשין: **שיניו נשרות.** שיני הפה מכרכשא: **לחין.** אין אור שולט בו: **רוח רעה.** ריח הפה שהזבל מרקב במעיים ויוצא ריח דרך פיו: **רוח זוהמא.** כל גופו מסריח בזיעה מסרחת שהריח נבלע בבשרו ובאבריו והוה בו לזיעה מזוהמת: **ואינו יכול לפנות.** שאין הנקב נפתח: **יסתלק לצדדין.** כשבדק עצמו בזוית זו יסתלק לזוית אחרת ויבדוק: **טייעא.** ישמעאל: **הנכנס לסעודת קבע.** וגנאי הוא לו אם יצטרך לעמוד מן הסעודה ולפנות: **י' פעמים.** ימתין בין פעם לפעם ויבדוק עצמו: **ואמרי לה ד' פעמים של י' י'.** דהכי עדיף טפי שהילוך מרובה מוריד הזבל לנקביו: **מתני' בין פצים לחברו.** כשמסדרין פצימין ועמודים וקורות ועושין סואר של קורות על הארץ ויש חלל בין זה לזה סומכן מתחתיו שלא יתעקם: **זכר לדבר.** דחרס חשיב בחתיית אור: **לחשוף.** לדלות וחבירו חשפי שובל (ישעיה מז) חשפי מים שעל הנתיבה שמצטרכי לעבור הגשמים ושריעת נהרות: **מגבא.** גומא שמים נקבצין בתוכה: **גמ'** (ג) **מסתברא שיעורא דרבי יוסי נפיש ומקרא שיעורא דר' מאיר נפיש.** אתקפתא היא כלומר לפי דבריהם נראה שרבי מאיר מחמיר דאמר לחתות בו אור ולא פי' שיעורא, וחרס פורתא חזי לאחד גחלת ואילו לקבל רביעית מים נפיש שיעורא, וכי מעיינת בקרא 'לחשוף מים' זוטר דאי ס"ד לחשוף מים נפיש לייט לה שלא יותר בה אפילו כלי קטן והדר אמר כלי גדול וכי דרך המקללים כן: **אמר אביי מתני'.** דקאמר רבי מאיר לחתות אור מיקידה גדולה קאמר שאפילו גחלת קטנה אינו ראוי לחתות בה אלא בחרס גדול מפני שהוא נכוה: **שפיר קאמר ר' יוסי.** דמדלייט לה בה ש"מ דחזי: **אפילו מידי דלא חשיב.** כגון לחשוף מים לא לישתכח בה ולעולם לא חשיב שיעורא אלא לחתות אור:

הדרן עלך המוציא יין

אמר רבי עקיבא מניין לעבודה זרה כו'. משום דבעי למיתני בהדייהו מניין שמרחיצין את המילה כייל להו להנך דדמיין לה: **במשא.** אדם הנושאה: **תזרם כמו דוה וגו'.** בעבודה זרה משתעי: **גמ' כותלו סמוך לעבודה זרה.** שהיה אותו כותל מחיצה אף לבית עבודה זרה: **אסור לבנותו.** דקמהני לעבודה זרה:

אמר רבי עקיבא מניין לע"ז כו'. פי' בקונטרס דנקט לה הכא משום דבעי למיתני מנין שמרחיצין את הקטן ואין נראה דא"כ בההיא הוה ליה להתחיל ועוד דהוה ליה למתנייה בפרק רבי אליעזר דמילה אלא נראה אגב דתנא לעיל בסוף המוציא קרא דאסמכתא גבי חרס נקט נמי הני קראי דאסמכתא וקרא דתזרם כו' הוא סמוך להאי קרא דאייתי לעיל לא ימצא במכיתתו חרש וגו':

אסור לבנותו. אפילו למ"ד בפרק קמא דמס' ע"ז (דף יג:) נהנה אסור מהנה מותר ה"מ לגבי מכס שאין נראה כל כך לע"ז טובתו אלא שטוען כדי שיניחוהו לעבור אבל הכא נראה כאילו בונה לה בית* ר"י:

כונס לתוך שלו ד"א. במסכת ע"ז פריך עלה והא שביק רווחא לעבודה זרה ומשני לה:

אבניו

מסורת הש"ס

[גי' הערוך ליטחר פי' לא יעלים עצמו מלד לנלת]

[לעיל נג: וש"נ]

חולין מו:

לעיל מח. ע"ש

ברכות כג:

ב"ב כ: ב"מ לס.

[לעיל כט: וש"נ]

(**) עד דף פו. סדרה של משניות "קנין" [צ"ל מנין פי' תכני שרש מנין]

ע"ז מז:

ק"ת ע"ז נפ"ב ביתו 4

מכאן מתחיל לבנות מחדש

עין משפט נר מצוה

לז א ב מיי' פכ"ו מהל' שבת הלכה ה טוש"ע א"ח סימן שיב סעיף ה:

[לז] [ב] טוש"ע א"ח סימן ג' סעיף יא:

לח ג מיי' פ"ד מהלכות דעות הלכה ג:

לט ד מיי' פי"ח מהל' שבת הלכה י:

א ה מיי' פ"ח מהלכות ע"ז הלכה ה טוש"ע יו"ד סימן קמג סעיף א:

[וע"ע תוספות ע"ז יג. ד"ה אבל מהגה]

[ברכ' אלפס איתא הנצרך להפנות ואכל רב חסדא ורבינא וכו' ע"ש]

[נותנין חרס בין הנסרים כדי שיכנס בהן הרוח וייבשו מפני שלחין הן. ערוך ערך פצם]

רש"ל מ"ז

נושא בדאי ללמוד מילי דעלמא מרבו

נושא/מגמה "היו לפניו..." עניני ניקיון הגוף - באר יש להחזור לקיום הגוף

מגמה הנצרך לפנות "ואינו נפנה" "ואינו יכול לפנות (מפני טמיעת קוצ')"

נושא ג' דעות במדו שיעור חרס באיסור הוצאה

נושא כללי (עז פג:) טומאת עבודה זרה

נושא בית סמוך לע"ז ונפל המחצה כונס לתוך שלו ובונה

◆

רבינו חננאל

לקרקע. וכיון שמניחו ע"ג יתדות הרי הוא מעבירו ממקו' שמתחבר ומתחייב משום תולש. אבל אם זרעו מעיקרא להניחו ע"ג יתדות בזמן שמניחו על גבי קרקע הרי הניחו במקום שמתחבר לקרקע ונמצא חייב משום נוטע. ולענין חרס מיסברא שיעורא ר' יהודה [זוטר] ור"מ נפיש מיניה ודר' יוסי נפיש מיניה אבל מן קראי שיעורא דר"מ נפיש דאי ס"ד שיעורא דר' יוסי נפיש דההוא כדי לקבל רביעית לייט להו תחלה שלא ימצא דבר קטן שהוא כדי לחתות אש מיקוד והדר לייט שלא ימצא דבר גדול כדי לקבל רביעית ומקשינן היכי אמרת דמקרא דשיעורא דר"מ נפיש מדר' יוסי והלא דבר ידוע שיש לחתות אש בחרס קטנה שאין בה כדי לקבל רביעית. ופרקיה אביי להאי קושיא לא תימא לחתות אש כדי להדליק ממנה במקום אחד אלא לחתות אש מיקידה גדולה כדי להתחמם כנגדה. ומקשי' אי מחשב (קא' השבת) [לענין שבת מאי דחשיב] מקראי ושיעורא דר' מאיר נפיש שפיר קאמר ליה ר' יוסי משם ראיה. דהא חשיב: חרס לחשוף מים ומפרקינן לדר"מ דאמר ולחשוף מים לא חשיבותא היא ולא חשיב אלא לחתות אש. ולא מיבעיא קאמר דלא מיבעיא מידי דחשיב דלא שבקינא אלא מאי דלא חשיב נמי לא שבקינא. ולעולם שיעור הוצאה מאי דחשיב הוא: סליק פרק שמיני

פרק ט אמר ר' עקיבא מנין לע"ז שהיא מטמאה במשא כנדה שנאמר תזרם כמו דוה. אגב דתניא אסמכתא מן קראי בסוף המוציא יין לענין שיעור חרס אדכר נמי (הנשאה) [הני משניות]. אסמכתא ראשונה

הגהות הב"ח

(א) במשנה חרס כדי וכו' ולחשוף מים מגבא הוא סוף המשנה ואח"כ מתחיל גמרא מסברא שיעורא דר' יוסי נפיש: (ב) רש"י ד"ה ואינו מקנח וכו' ובקנים ועוזרדין ופרישין קשין. כ"ב לשון משנה בריש כלאים וריש מעשרות הפרישין והעוזרדין: (ג) ד"ה מסברא שיעורא דר' יוסי: (ד) גמ' מי שהיה כותלו סמוך לאשרה: